

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	17.12.2003
Tekijä(t)	Tero Iire	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	75
Otsikko	Verkosto- ja verkostoulkovaikutukset taloustieteen valossa		
Ohjaaja(t)	KTT Paavo Okko ja KTM Aki Koponen		

Tiivistelmä

Tutkielman tarkoituksena on selvittää verkostovaikutus- (network effect) ja verkostoulkovaikutusilmiöitä (network externality) taloustieteen näkökulmasta. Tutkielma on luonteeltaan käsitteanalyttinen ja teoreettisten käsitteiden sovellutuksia esittelevä ja perustuu aiheita käsitteleviin artikkeleihin. Tutkielmassa keskitytään ulkois-, verkosto- ja verkostoulkovaikutuksiin, niiden ominaisuuksiin ja toimintaan itsenäisinä ilmiöinä. Tarkastelua ohjaa kuitenkin implisiittisesti ajattelu em. vaikutuksista tiedonsiirron kontekstissa.

Tutkielma etenee keskeisten käsitteiden; ulkoisvaikutus, verkostovaikutus ja verkostoulkovaikutus sekä niiden sisällön ja rakenteen tarkastelun kautta malleihin ja mallinnukseen sekä verkosto- ja verkostoulkovaikutusten yleiseen tarkasteluun. Verkosto- ja verkostoulkovaikutukset kuluttajien ja tuottajien päätöksenteon ohjaajina sekä niiden yhteiskunnallisen arvon ja merkityksen pohdinta seuraavat tarkastelua ennen yhteenvedoa, joka päättää tutkielman.

Verkosto- ja verkostoulkovaikutusten käsitteistö on epäyhtenäinen, mutta siitä aiheutuva käytännön haitta on useimmissa kohdin melko vähäinen. Teknologian kehittyessä verkosto- ja verkostoulkovaikutuksen merkitys tulee kasvamaan suorien ja epäsuorien vaikutusten kautta. Markkinaosuuden kasvattaminen muuttuu tulevaisuudessa entistä tärkeämmäksi ja ilman valtiollaan väliintuloa markkina-asetelma saattaa ”keikauttavien” markkinoiden takia kallistua nykyistä enemmän monopolin tai monopolistisen kilpailun suuntaan, kuluttajien mieltymyksistä riippuen.

Missä mitassa kyse on kasvavista suuruuden eduista ja missä verkosto- tai verkostoulkovaikutuksesta, on kiistanalainen asia. Joissain malleissa esiintyvällä ”ikuisesti” kasvavan suuruuden edun oletuksella ei ole suurta käytännön merkitystä ja vähenevät rajatuotot ovat tulevaisuudessakin vallalla. Tuotannon taso, jolla rajatuotot kääntyvät laskuun, saattaa sen sijaan siirtyä.

Asiasanat	Verkostotalous
Muita tietoja	